

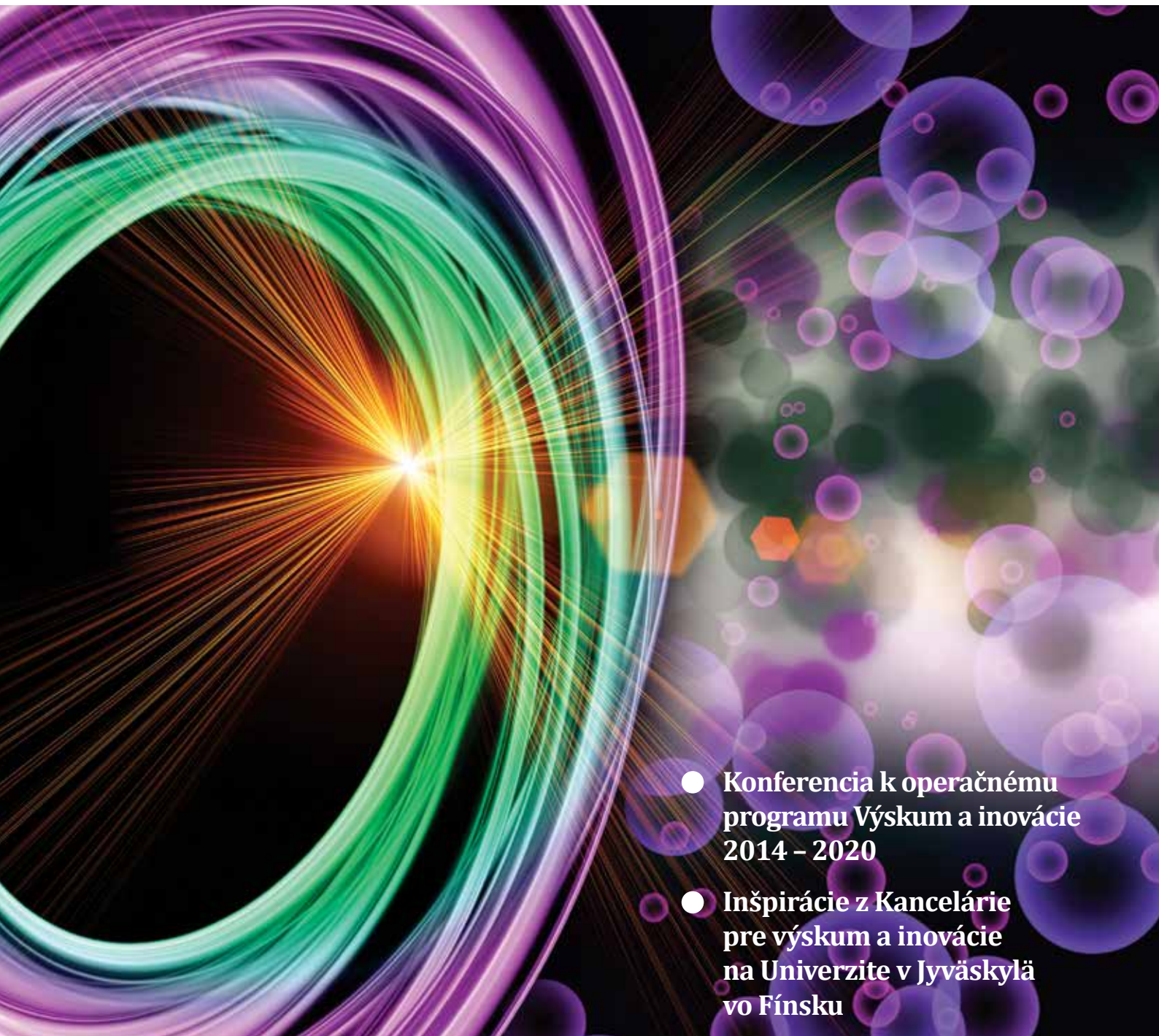

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1/2015

VYDÁVA CENTRUM VEDECKO-TECHNICKÝCH INFORMÁCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- **Konferencia k operačnému programu Výskum a inovácie 2014 – 2020**
- **Inšpirácie z Kancelárie pre výskum a inovácie na Univerzite v Jyväskylä vo Fínsku**

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Informácie sa uverejňujú v rámci realizácie národného projektu
Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK.
Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Operačný program
VÝSKUM A VÝVOJ

Na číse záleží... aj pri nafte

**KANCELÁRIA
SPOLUPRÁCE
S PRAXOU**

V úvode marketingového listu, prezentujúceho jednu z podporených technológií v rámci projektu Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku - NITT SK potenciálnym záujemcom z praxe, sa uvádza: „*Chceli by ste zvyšovať kvalitu paliva ekologicky? Máme pre Vás riešenie!*“ Toto riešenie pochádza od slovenských vedcov pôsobiacich na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave a týka sa novej prísady do dieselových palív. Keďže automobily ešte nejazdia na vodu, ale na benzín či naftu, vedecký výskum sa zaoberá aj otázkou ekologickosti pri výrobe týchto palív, samozrejme vo vzťahu k čo najlepším jazdným vlastnostiam vozidla. Výskum na **Slovenskej technickej univerzite v Bratislave (STU)**, na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie, Ústave organickej chémie, katalýzy a petrochémie sa zamerá na zvýšenie cetánového čísla dieselových palív. Práve ono totiž ovplyvňuje pri naftových motoroch výkon vozidla.

POPIS

Cetánové číslo vypovedá o kvalite dieselového paliva. Vplýva napríklad na štartovanie motora či jeho zahrievanie.

Vedecký tím pod vedením **doc. Ing. Pavla Daučíka, PhD.** a **doc. Ing. Eleny Hájekovej, PhD.** vyvinul technológiu, ktorou je možné toto cetánové číslo zvýšiť a tým dosiahnuť aj zvýšenie jeho kvality.

Konkrétne ide o prísady zlepšujúce cetánové číslo dieselových palív, čiastočne vyrobené z rastlinných produktov. Nová technológia ponúka ekologické a cenovo výhodné riešenie pre kvalitnejšie palivá, ktoré zvýšia výkon motora a zároveň znižujú mieru emisií.

„Prísada, ktorá je výsledkom nášho výskumu, sa skladá z biozložiek. Jej použitie môže teda pomôcť dosiahnuť limity, ktoré požaduje Európska únia v rámci smernice o využívaní energie z obnoviteľných zdrojov. Pri výrobe je možné využiť aj glycerol, ktorý je produktom z obnoviteľných zdrojov a vzniká ako vedľajší produkt výroby biozložiek do motorovej nafty,“ konkretizuje Pavol Daučík, jeden z pôvodcov technológie.

„Európska norma predpisuje pre motorovú naftu minimálne cetánové číslo 51. Naša technológia umožňuje na dosiahnutie tejto hodnoty jeho zvýšenie o niekoľko jednotiek. Vo výkone

vozidla sa to odrazí v jednoduchšom štartovaní či lepšom zahriatí motora. Zároveň dochádza k dokonalejšiemu spaľovaniu paliva, čo vplýva na hladký chod motora, zníženie hluku a pokles objemu spalín vo výfukových plynoch,“ dopĺňa Daučík.

PRÍBEH

V októbri 2013 nadobudla na STU platnosť smernica O ochrane a správe práv priemyselného vlastníctva. Táto smernica dopomohla k zjednoteniu procesu nahlasovania predmetov priemyselného vlastníctva na STU. „Po roku môžeme konštatovať, že rovnaký postup pre všetkých pôvodcov je pozitívnym krokom pri ochrane priemyselného vlastníctva na našej univerzite,“ dopĺňa Lucia RYBANSKÁ z Kancelárie spolupráce s praxou na STU.

Aj v prípade technológie „Prísady zlepšujúce cetánové číslo dieselových palív“ sa pôvodcovia obrátili už

v tomto prvom kroku transferu technológií (TT) na Kanceláriu spolupráce s praxou na domovskej univerzite. „Pri nahlasovaní predmetu priemyselného vlastníctva sme sa spojili s Kanceláriou spolupráce s praxou, ktorá funguje na STU. Pre dosiahnutie uplatnenia si práva na riešenie zo strany STU sme vyplnili potrebné dokumenty a počkali sme na vyjadrenie rektora univerzity.“ hovorí Daučík o začiatku celého procesu TT v prípade ich technológie. Následné očakávania zo strany pôvodcov súviseli najmä so zabezpečením technickej stránky procesu a podaním patentovej prihlášky. Predchádzajúcich skúseností s procesom TT mali pôvodcovia málo. V prípade tejto technológie však našli odbornú pomoc.

V procese transferu tejto technológie bola významná aj podpora zo strany Centra vedecko-technických informácií SR a jeho Centra transferu technológií (CTT CVTI SR). CVTI SR je riešiteľom projektu NITT SK, zameraného na podporu TT na Slovensku, a CTT pri CVTI SR poskytuje už konkrétne podporné služby v tomto procese na národnej úrovni.

„Procesy ochrany a komercializácie tejto technológie boli zo strany CVTI SR podporované už od nahlásenia vzniku technológie štatutárnemu zástupcovi – rektorovi STU. Prvým krokom bolo zabezpečenie spolupráce s patentovým zástupcom, s ktorým už mali pôvodcovia skúsenosť z minulosti. Dohodnutý a uhradený výkon patentového zástupcu viedol k príprave a podaniu slovenskej patentovej prihlášky. Následne sme na základe požiadaviek KSP vypracovali odhad komerčného potenciálu tejto technológie, uskutočnili sme voľbu stratégie komercializácie a spustili sme vyhľadávanie potenciálnych

komercializačných partnerov,“ konkretizuje Jaroslav Noskovič z CTT pri CVTI SR.

„Podpora zo strany CTT pri CVTI SR je veľmi citeľná už v začiatkoch celého procesu transferu technológií a pri každom jednom z jeho krokov,“ hovorí Rybanská na margo spolupráce s CVTI SR.

Rovnako pozitívne vníma intenzívne prepojenie Kancelárie spolupráce s praxou a CVTI SR aj strana pôvodcov. „Za významnú ju považujeme najmä v záležitostiach týkajúcich sa získavania patentovej ochrany,“ dopĺňa Daučík.

Kancelária spolupráce s praxou hodnotí doterajší proces TT v prípade tejto technológie ako neproblematický. V rámci spolupráce s CVTI SR sa už realizovalo viacero konkrétnych krokov tohto procesu. „Od podania patentovej prihlášky sa postúpilo k odhadu komerčného potenciálu vynálezu, pokračovalo sa podaním medzinárodnej PCT prihlášky. Vypracovaný je aj marketingový list pre technológiu a spustené je vyhľadávanie potenciálnych partnerov z praxe. Aktuálne prebiehajú rokovania s dvomi spoločnosťami z príslušného priemyselného odvetvia. Medzičasom bolo rozhodnuté o rozšírení patentovej ochrany, keďže výstupy objednaných služieb boli priaznivé,“ približuje priebeh procesu Noskovič.

Rovnako bezproblémovo je vnímaná aj vzájomná komunikácia jednotlivých článkov zapojených do celého procesu: Pôvodcovia – Kancelária spolupráce s praxou – CTT CVTI SR. „Všetky strany navzájom komunikujú a snažia sa

spoločnými silami doceliť úspešnú komercializáciu, a teda udelenie licencie na používanie vynálezu,“ konkretizuje Rybanská.

Primárnym cieľom je najmä komerčné zhodnotenie technológie. Nadviazanie spolupráce s ďalšími subjektmi z oblasti petrochémie bude však tiež považované za prínos. V rámci celého doterajšieho procesu TT hodnotia ako veľmi úspešný krok, tak pôvodcovia vynálezu, ako aj Kancelária spolupráce s praxou, aj podanie medzinárodnej PCT prihlášky.

PÔVODCA

Obaja z vedeckých pracovníkov, ktorí viedli tím pôvodcov tejto technológie, **doc. Ing. Pavol Daučík, PhD.** a **doc. Ing. Elena Hájková, PhD.**, pôsobia na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave, Fakulte chemickej a potravinárskej technológie. Konkrétne pracujú v Ústave organickej chémie, katalýzy a petrochémie, na Oddelení technológie ropy a petrochémie. Docent Daučík je vedúcim spomínaného oddelenia a bývalým československým futbalistom. Docentka Hájková bola rektorom STU vymenovaná za docentku v roku 2011.

Mgr. Eva Vašková

[eva.vaskova@cvtisr.sk]

Foto: ©Ensuper/Fotky&Foto